

REGULATIV

For

Kommunevandløb nr. 11 og 12

ORUP BÆK

og

MOSEBØLLE BÆK

i

Fakse Kommune

FORORD

Regulativet er opdelt i 3 dele. Del 1 omhandler de specifikke bestemmelser for Orup Bæk og Mosebølle Bæk, mens del 2 indeholder alle fælles bestemmelser for vandløbene i Fakse Kommune. Del 3 indeholder en nærmere redegørelse for de forskellige bestemmelser i vandløbsregulativet.

Del 1 indeholder:

- grundlaget for regulativet.
- vandløbets skikkelse.
- bygværker (broer, markoverkørsler etc.)
- vedligeholdelsesbestemmelser.
- tidspunkt for ikrafttræden og revision.

Del 2 indeholder:

- generelle administrative bestemmelser.
- bredejerforhold.
- bestemmelser om sejlads
- vedligeholdelsesprincipper.
- bestemmelser om tilsyn.

Del 3, redegørelsen, indeholder et kort resume af det planlægningsmæssige grundlag i sektor- og regionplanlægningen, der har betydning for regulativet. Oversigtskort i målestoksforhold 1:10.000 er vedlagt.

Der er desuden foretaget en kort uddybende gennemgang af de væsentligste afsnit i selve regulativet, samt en konsekvensvurdering af de gennemførte ændringer i vedligeholdelse og dimensioner.

DEL 1

SPECIFIKKE BESTEMMELSER FOR ORUP BÆK

OG MOSEBØLLE BÆK

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET	1
2. BETEGNELSE AF VANDLØBENE	1
3. VANDLØBENES SKIKKELSE OG DIMENSIONER	1
3.1 Stationering	1
3.2 Dimensioner	2
4. BYGVÆRKER	4
4.1 Broer og overkørsler	4
4.2 Øvrige bygværker	4
5. VEDLIGEHOLDELSE	5
5.1 Beskrivelse af vandløbene	5
5.2 Målsætning	5
5.3 Vedligeholdelse	5
5.4 Terminer for grødeskæring og oprensning	6
6. REVISION	6
7. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN	6

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

Orup Bæk er optaget som kommunevandløb i Fakse Kommune i henhold til beslutning i kommunalbestyrelsen af 12.08.1963 og Mosebølle Bæk er optaget i henhold til beslutning i Kongsted og Roholte sogneråd af henholdsvis 3.5.1930 og 19.9.1929.

Regulativet er udarbejdet i overensstemmelse med vandløbsloven (lov nr. 302 af 9. juni 1982) og bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985 om klassifikation, registrering og regulativer for offentlige vandløb. Der er nærmere redegjort for det planlægningsmæssige grundlag i redegørelsen til regulativet.

Dette regulativ erstatter "Vedtægt for Landvindingslaget Orup bæk" af 25.8.1961 og regulativ for Mosebølle Bæk stadfæstet af Præstø Amtsråd 9.5.1932.

Tidligere landvæsenskendelser m.v.:

Landbrugsministeriets resolution af 17/12 1957 om gennemførelse af et projekt til uddybning og regulering af Orup bæk i Roholte sogn, Præstø amt (landvindingsjournal nr. 1220²).

Kendelse af 25.8.1961 vedrørende uddybning og regulering af Orup bæk i forbindelse med landvinding.

2. BETEGNELSE AF VANDLØBENE

Regulativet omfatter strækningen af Orup bæk fra indløb i sandfang (i skellet mellem matr.nr. 1¹ og 1_{ar}), til pumpestationen ved udløbet i Præstø Fjord. (Desuden findes 8 drænrørstilløb med en samlet længde af 2457 m, som ikke er omfattet af regulativet).

Desuden omfatter regulativet Mosebølle Bæk på strækningen fra rørudløb ved sydsiden af Bodevænget til udløb i Herredsbækken.

Om vandløbenes beliggenhed m.m. henvises i øvrigt til oversigtskort i målestoksforhold 1:10.000, se del 3.

3. VANDLØBENES SKIKKELSE OG DIMENSIONER

3.1 Stationering

Stationeringen af vandløbene er baseret på opmålingen i forbindelse med de tidligere regulativer.

Begge vandløb er stationeret i nedstrøms retning. Orup Bæk fra station 0 til station 3035, og Mosebølle bæk fra station 0 til 890 m.

Stationeringen svarer til afstanden fra begyndelsepunkterne i m.

3.2 Dimensioner

Vandløbenes dimensioner er anført i tabel 3.1 og 3.2.

ORUP BÆK

Station (m)	Betegnelse	Bundkote (m DNN)	Fald (oo/o)	Bundbredde (m)
0	Frontmur for sandfang	-0.35	x	x
	Sandfang		2.45	1.0
49	Bagmur for sandfang	-0.47	x	
69-71	Styrt		30.0	
80	Frontmur, (styrt)	-1.40	x	
680			jævnt flugtende mellem rørtilløb	x 1.2
930				
1374		-1.81	x	x
			0.43	3.0
3035	Pumpeanlæg, udløb i Præstø Fjord	-2.50	x	x

Tabel 3.1 Vandløbets dimensioner. Anlæg er 1:1.5 overalt.

MOSEBØLLE BÆK

Station (m)	Betegnelse	Bundkote	Fald (oo/o)	Bundbredde (m)
0	Begyndelsespunkt	-	x	x
			efter terræn	0.60
116		-	x	x
			efter terræn	0.80
560		-	x	x
			efter terræn	1.50
930	Udløb i Herredsbækken	-	x	x

Tabel 3.2 Vandløbets dimensioner. Anlæg er 1:1 overalt. Koteangivelserne er relative i forhold til fikspunkter fastlagt i det tidligere regulativ.

4. BYGVÆRKER

4.1 Broer og overkørsler.

Over Orup Bæk fører følgende broer og overkørsler:

Stationering (m)	Betegnelse	Slug/rørdia- meter (cm)	Ejerforhold
220-230	Markvejsbro	Ø: 1.40	-
1616-1633	Vejbro Lindersvold-Strandegård	4.0	Fakse kommune
2148-2154	Markvejsbro	4.0	Ejerne af matr.nr. 11 og 2 _m .

Tabel 4.1 Orup Bæk. Broer og overkørsler.

4.2 Øvrige bygværker.

Ved Orup Bæk findes foruden broer og overkørsler følgende bygværker:

Stationering m	Betegnelse	Ejerforhold
0	Frontmur, sandfang	Fakse Kommune
49	Bagmur, sandfang	Fakse Kommune
3035	Havdige mod Præstø Fjord	Landvindingslaget
3035	Pumpeværk	Landvindingslaget

Tabel 4.2 Orup Bæk. Øvrige bygværker.

For Mosebølle Bæk fastlægges de eksisterende overkørsler og broer med de nuværende dimensioner.

5. VEDLIGEHOJDELSE

5.1 Beskrivelse af vandløbene

ORUP BÆK

Regulativet omfatter Orup Bæks nedre del, som er offentligt vandløb, fra sandfanget syd for Vindbyholt rensningsanlæg til udløb i Præstø Fjord. Vandløbet er på denne del en stærkt reguleret afvandingskanal, uden naturligt fald og vandet pumpes ud over stranddiget til Præstø Fjord. Omgivelserne er lavtliggende dyrkningsjord. Kanalen er omgivet af diger. Bredvegetation domineres helt af Tagrør.

MOSEBØLLE BÆK

Mosebølle Bæk har et relativt kraftigt fald på den øvre del, mens der på den nedre del er et meget ringe fald og blød bund. Bredvegetationen domineres af Hestehov, og på grund af skygning herfra er der stort set ingen grøde i vandløbet.

5.2 Målsætning

Begge vandløb er B3 målsat, karpefiskevand. Målsætningen er nærmere beskrevet i redegørelsen til regulativet.

5.3 Vedligeholdelse

For begge vandløb foretages vedligeholdelsen med baggrund i den fastlagte geometriske skikkelse.

I Orup Bæk foretages vedligeholdelsen, herunder oprensning af sandfang (station 0 til 49), af Landvindingslaget Orup Bæk, udgiften deles ligeligt mellem Landvindingslaget og Fakse Kommune. Dog afholdes udgifterne til oprensning af sandfanget allerøverst i vandløbet alene af Fakse Kommune.

For yderligere beskrivelse af vedligeholdelsens udførelse, henvises der til "Vedtægt for Landvindingslaget Orup Bæk".

Med hensyn til afvandingsmæssige konsekvenser af regulativet henvises der til del 3, redegørelsen til regulativet.

5.4 Terminer for grødeskæring og oprensning

Med hensyn til Orup Bæk henvises der til "Vedtægt for landvindingslaget Orup Bæk".

I Mosebølle Bæk foretages der grødeskæring og evt. oprensning en gang årligt. Grødeskæring foretages i perioden 15.8-1.11 og evt. oprensning i perioden 1.8-1.11.

6. REVISION

Dette regulativ skal senest optages til revision den 1/7 2004

7. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN

Regulativet har været bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive evt. indsigelser og ændringsforslag inden den 10/11 1994

Regulativet er herefter vedtaget af Fakse Byråd 14/12 1994

Regulativet træder i kraft fra datoen for dets vedtagelse.

FAKSE BYRÅD 13/1-95.
René Tuekær *Arne Nielsen*
René Tuekær / Arne Nielsen

DEL 3

REDEGØRELSE TIL REGULATIV FOR

ORUP BÆK OG MOSEBØLLE BÆK

I FAKSE KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

<u>1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET</u>	1
<u>2. REGIONPLAN</u>	1
<u>2.1 Vandområdeplan</u>	1
<u>2.2 Spildevandsplan</u>	2
<u>2.3 Vandindvindingsplan</u>	2
<u>2.4 Fredningsplan</u>	2
<u>2.5 Jordbrugsplan</u>	3
<u>3. FISKEBESTAND OG FISKEUDSÆTNINGER</u>	3
<u>3.1 Fiskebestand</u>	3
<u>3.2 Fiskeudsætninger</u>	3
<u>4. KONSEKVENSVURDERING</u>	4
<u>4.1 Vandløbets skikkelse og dimensioner</u>	4
<u>4.2 Bredejerforhold</u>	4
<u>4.3 Vedligeholdelse</u>	5
<u>4.4 Afstrømning</u>	5
<u>4.5 Sammenfattende vurdering af regulativets betydning for de miljømæssige forhold</u>	6
<u>5. RESTAUERERING OG BEPLANTNING</u>	7

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

I henhold til § 9 i bekendtgørelse af 15. februar 1985 er der i det følgende redegjort for de sektorplaner, kendelser m.v. som har dannet grundlag for regulativet.

Derudover indeholder redegørelsen en gennemgang af konsekvenserne af det nye regulativ med hensyn til dimensioner, vedligeholdelse, afstrømning, samt de miljømæssige forhold.

2. REGIONPLAN

Regionplanen for Storstrøms Amt 1989-2000 angiver de overordnede mål for udviklingen.

De områder der har betydning for administrationen af vandløbene er behandlet i sektorplanerne:

- Vandområdeplan
- Vandindvindingsplan
- Landbrugsplan
- Fredningsplan

De væsentligste punkter i disse planer, der har betydning for Orup Bæk og Mosebølle Bæk, er i det følgende behandlet. Der er desuden medtaget oplysninger fra Fakse Kommunes spildevandsplan.

2.1 Vandområdeplan

I regionplantillæg om vandområdernes kvalitet 1992-2003, Storstrøms Amt er begge vandløb B3 målsat.

For denne målsætning gælder følgende:

B3: Karpesikevand/alsidigt dyre- og planteliv

Vandløb af denne type er langsomtstrømmende, har et ringe fald og sand/mudderbund. I større vandløb kan der findes en alsidig fiskebestand bestående af ål, gedde, aborre, skalle, brasen m. fl. I mindre vandløb vil der ofte kun findes ål og hundestejle. De helt små vandløb kan være sommerudtørrende, men kan have et bevaringsværdigt plante- og dyreliv.

For vandløb med denne målsætning gælder det, at forureningsgraden ikke må overstige 2. Dog tillades der en forureningsgrad på 2.5 i langsomtflydende kanaler.

Forureningstilstanden angives med værdier mellem 1 og 4, se skema.

Storstrøms Amt har ikke foretaget bedømmelser af vandløbene i de senere år. På baggrund af besigtigelsen vurderes forureningsgraden til 3 - 3.5

Forureningsgrad	Beskrivelse
1	Praktisk taget uforurenet
1.5	Overgangsform
2	Ret svagt forurenet
2.5	Noget forurenet
3	Ret stærkt forurenet
3.5	Meget stærkt forurenet
4	Overordentlig stærkt forurenet

2.2 Spildevandsplan

Orup Bæk og Mosebølle Bæk belastes med spildevand fra enkeltejendomme i oplandet.

Fakse Kommune har i 1988 indført en tømningsordning for enkeltejendomme og mindre bysamfund.

2.3 Vandindvindingsplan

Indvinding af overfladevand fra vandløbene er generelt ikke tilladt, og nugældende tilladelser kan derfor ikke fornyes ved udløb.

Ny grundvandsindvinding må ikke medføre en påvirkning af medianminimumsvandføringen, der bevirker, at B3-målsætningen ikke kan opretholdes.

2.4 Fredningsplan

Oplandet til Orup bæk fra Lindersvolvej til udløbet og oplandet til Mosebølle Bæk, er i Fredningsplanen for Storstrøms Amt karakteriseret som **regionalt naturområde**.

Det er områder med en betydelig koncentration af landskabelige, natur- og kulturhistoriske værdier. Der må i disse områder ikke foretages indgreb, der kan forringe naturarealernes biologiske alsidighed, og levesteder for det vilde plante- og dyreliv skal i videst mulig omfang bevares som et sammenhængende netværk af større og mindre naturarealer. Orup Bæk og Mosebølle Bæk er registreret efter naturbeskyttelseslovens § 3, hvilket indebærer at der ikke må foretages ændringer i vandløbets forløb. Vandhuller og søer, som er en del af vandløbet, er ligeledes beskyttet, og det samme gælder moser, enge, overdrev og strandenge med et areal over 2500 m². Denne arealgrænse gælder, uanset om arealet har flere ejere.

2.5 Jordbrugsplan

Det nære opland til Orup Bæk og Mosebølle Bæk er i regionplanen målsat som **landbrugsområde** med de begrænsninger der fremgår af fredningsplanen.

3. FISKEBESTAND OG FISKEUDSÆTNINGER

3.1 Fiskebestand

Der er ikke foretaget undersøgelser af fiskebestanden i Orup Bæk eller Mosebølle Bæk.

3.2 Fiskeudsætninger

Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser har udarbejdet en udsætningsplan for de sydøst-sjællandske vandløb i 1988. Orup Bæk og Mosebølle Bæk er ikke omfattet af planen.

4. KONSEKVENSVURDERING

4.1 Vandløbets skikkelse og dimensioner

Ved revisionen af regulativerne for Orup og Mosebølle Bæk er der taget udgangspunkt i de tidligere regulativfaste dimensioner og faldforhold.

Der er opstillet faste krav til vandløbenes geometriske skikkelse

Vandløbene er ikke nyopmålte, og der er ikke opsat skalapæle.

4.2 Bredejerforhold

I forbindelse med vedtagelsen af en ny naturbeskyttelseslov blev der samtidig vedtaget en ændring af vandløbslovens § 69 om bræmmer langs vandløb.

Ændringen er trådt i kraft d. 1 juli 1992, og medfører at der i landzone skal være en 2 m bred udyrket bræmme langs hver side af den øverste kronekant i alle naturlige vandløb (dvs. oprindelige, uanset målsætning), og alle fiskemålsatte vandløb (B1/B2/B3).

Orup Bæk og Mosebølle Bæk er omfattet af bestemmelsen om 2 m bræmmer i hele deres længde.

Indenfor disse bræmmer må der ikke foretages jordbehandling, dyrkning eller plantning, ligesom der heller ikke må foretages terrænændringer eller opføres bygværker. Arealerne må afgræsses, men der skal i givet fald anbringes et forsvarlig, flytbart hegn mindst 1 m fra vandløbsbrinken.

Vandløbsmyndigheden kan lade foretage beplantning indenfor 2 m bræmmerne med henblik på at bortskygge grøde, stabilisere brinker og skabe fiskeskjul.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.4 vedrørende naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttelse af vådområder i tilknytning til vandløbet.

4.3 Vedligeholdelse

Orup Bæk

Landvindingslaget Orup Bæk forestår vedligeholdelsen efter aftale med Fakse Kommune. Revisionen af regulativet indebærer ingen væsentlig ændring af den nuværende vedligeholdelsespraksis.

Mosebølle Bæk

Vandløbet vedligeholdes i fuld regulativmæssig bredde 1 gang årligt, i perioden 15.8 - 1.11. Der vil efter det nye regulativ kun blive foretaget fuldstændig skæring af vandstandsende arter af grøden, mens der efterlades spredte puder af mindre, ikke-vandstandsende arter.

4.4 Afstrømning

Revisionen af regulativet får ingen konsekvenser for vandløbenes vandafledningsevne.

4.5 Sammenfattende vurdering af regulativets betydning for de miljømæssige forhold

Orup Bæk

Der er ved regulativrevisionen ikke gennemført ændringer i forhold til tidligere regulativ m.h.t. skikkelseskrav eller vedligeholdelsespraksis. Regulativet får derfor ingen konsekvenser for de miljømæssige forhold.

Mosebølle Bæk

Der er ved regulativrevisionen ikke gennemført ændringer i forhold til tidligere regulativ m.h.t. skikkelseskrav. Der er indført en generelt lempet vedligeholdelse, som dog næppe vil få væsentlig betydning for de miljømæssige forhold, dels på grund af tendens til sommerudtørring, dels på grund af kraftig skygning fra Hestehov som gør, at der idag næsten ikke er grøde i vandløbet.

5. RESTAUERERING OG BEPLANTNING

Orup Bæk

Der foregår for tiden undersøgelser i Storstrøms Amt med henblik på en mulig tilbageføring af landvindingen således, at området igen bliver til strandeng og vandløbet får fri forbindelse med fjorden.

Såfremt projektet gennemføres, vil regulativet for Orup Bæk blive revideret i overensstemmelse hermed.

Mosebølle Bæk

Der er ikke planer om at foretage restaurering eller beplantning i forbindelse med Orup Bæk eller Mosebølle Bæk.